

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
менеджменту, логістики
та інновацій
Протокол № 2 від 31.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність	073 "Менеджмент"
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	"Менеджмент організацій і адміністрування"

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
к.е.н., доцент

Підписано КЕП

Лідія МАЖНИК

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та
інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Гарант програми

Марина ПАСЬКО

Харків
2023

ВСТУП

Діагностика підприємства виступає системою теоретичних і практичних знань, використовувану в аналізі результатів функціонування підприємства, виявлення сильних та слабких сторін його економічної діяльності та пошуку засобів, які б покращили їх ефективність.

Ефективність розв'язання соціально-економічних завдань залежить від вибору стратегії на довгострокову перспективу. У зв'язку з цим зростає роль перспективного планування й обґрунтованих прогнозів.

Прогнозування визначає основні напрями розвитку, а план – розроблення основних способів досягнення поставленої мети. У зв'язку з цим майбутні менеджери повинні знати та вміти будувати різні моделі прогнозування.

Навчальна дисципліна "Методи діагностики та прогнозування розвитку підприємства" належить до вибіркових освітніх компонентів циклу професійної підготовки, пропонованого за вибором зі спеціальності "Менеджмент".

Розглядаються методи діагностики фінансово-економічного стану підприємства та прогнозування його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності та її розвитку.

Мета навчальної дисципліни: формування компетентностей для діагностування стану та виявлення порушень нормального функціонування підприємства, а також використання різних методів та моделей прогнозування, що забезпечують оптимізацію задач його розвитку.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: засвоєння основних принципів діагностики економічних процесів; оволодіння навичками використання методів і моделей прогнозування; використання комп'ютерної техніки та програмно-математичних комплексів у вирішенні поставлених завдань.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічна система та процеси, що відбивають різні аспекти прийняття господарських рішень.

Предметом навчальної дисципліни є економіко-математичні, статистичні та логічні методи аналізу процесу функціонування підприємства, а також економіко-математичні методи та засоби прогнозування економічних процесів.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH 5	СК 8
PH 11	СК 18
PH 16	СК 11
PH 18	СК 17
PH 19	СК 18
PH 16	СК 16

де, СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК16. Здатність до застосування моделей і методів розроблення, прийняття й реалізації управлінських рішень в умовах невизначеності.

СК17. Здатність до побудови системи адміністрування суб'єктів різних організаційно-правових форм на основі адміністративних рішень з використанням технологій адміністрування.

СК18. Здатність обґрунтовувати вибір методичних підходів для проведення економічного аналізу діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм різних галузей.

РН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН18. Демонструвати здібність розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у системі діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм в умовах невизначеності.

РН19. Обґрунтовувати підходи щодо організації діяльності адміністрації суб'єктів різних організаційно-правових форм згідно системи адміністративних рішень з використанням технологій адміністрування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічна діагностика діяльності підприємства

Тема 1. Сутність економічної діагностики підприємства

Взаємозв'язок економічної діагностики з іншими функціями управління. Класифікація типів і видів економічної діагностики за різними ознаками, їх характеристика. Порядок проведення діагностичного дослідження (за етапами). Методи: кількісної оцінки (порівняння, зіставлення та ін.); економіко-математичні, якісної оцінки (експертні, причинно-наслідкові), спеціальні (моніторинг, SWOT-аналіз, бенчмаркінг та ін.) і засоби діагностики (дерева цілей, робіт, проблем, змішане).

Тема 2. Діагностика конкурентних позицій підприємства

Умови формування конкурентного середовища підприємства., що формуються державою, конкурентами на ринку та кожним учасником ринку в процесі його ділової активності. Становище учасників ринку під впливом змін у конкурентному середовищі. Форми організації та проведення діагностики конкурентного середовища (аналітична, експертна, діагностика на моделі).

Групування конкурентів за ознаками: подібні за всіма аспектами виробничо-збутової діяльності; подібні за загальними напрямками виробничо-збутової діяльності; що задовольняють ті ж потреби різними засобами; абсолютно інші, які конкурують за залучення коштів споживачів. Концепції встановлення пріоритетних конкурентів. Стратегічні групи конкурентів. Ознаки та підходи до їх формування. Принципи побудови карти стратегічних груп. Оцінка становища стратегічних груп відносно конкурентних сил на ринку. Стратегічні можливості, що має підприємство у своїй галузі. Визначення динаміки стратегічних груп.

Складові конкурентоспроможності підприємства. Фактори конкурентоспроможності підприємства. Підходи до забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Ключові характеристики та критерії конкурентоспроможності підприємства. Підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства: теорія ефективної конкуренції, оцінка конкурентоспроможності товару, метод конкурентних переваг.

Складові оцінки та параметри конкурентоспроможності продукції. (корисність, ціна споживання, якість та ін.). Фактори, що мають вплив на рівень конкурентоспроможності продукції підприємства. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності продукції. Процедура оцінки конкурентоспроможності продукції за інтегральним показником та з використанням матриці «ціна – якість».

Тема 3. Діагностика потенціалу підприємства та оцінка його стану

Економічний потенціал. Ресурси підприємства. Класифікація економічного потенціалу. Складові економічного потенціалу. Параметри оцінки потенціалу. Діагностика виробничого, кадрового потенціалу. Методи оцінки потенціалу.

Тема 4. Діагностика майна, ринкова ціна підприємства

Трудова, ресурсно-витратна та природа корисної вартості господарюючого суб'єкта. Принципи формування та визнання вартості. Цільова, контрольна та стимулююча функції оцінки вартості. Види експертного оцінювання вартості майна підприємства. Характеристика видів вартості. Етапи процесу оцінки. Складові ринкової ціни підприємства. Принципи формування ринкової вартості.

Методи оцінки вартості, засновані на майновому підході (чистих активів, ліквідаційної вартості активів). Методи оцінки вартості, що базуються на дохідному підході (капіталізація чистого прибутку, капіталізація дивідендів, дисконтування грошових потоків). Методи оцінки вартості, засновані на порівняльному підході (порівняльний продаж, аналоги, галузеві коефіцієнти). Етапи та процедури оцінки вартості з використанням різних методів.

Коригування вартості підприємства на: фінансовий стан; ступінь контролю частки, що оцінюється; ліквідність частки, що оцінюється; залежно від асортименту виготовленої продукції; з урахуванням інших факторів.

Тема 5. Фінансова діагностика

Джерела інформації для діагностики фінансового стану підприємства. Суб'єкти аналізу (групи користувачів, які безпосередньо чи опосередковано зацікавлені в фінансовій інформації про підприємство). Принципи проведення фінансової діагностики. Етапи фінансової діагностики. Особливості складання аналітичної записки за результатами діагностики. Баланс підприємства та звіт про фінансові результати – інформаційна база для проведення фінансової діагностики. Діагностика підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів. Показники операційної діяльності (операційного аналізу та операційних витрат). Показники ефективності використання активів. Показники ліквідності. Показники структури капіталу. Показники прибутковості активів і власного капіталу. Ринкові показники.

Тема 6. Діагностика економічної безпеки підприємства

Характеристика економічної безпеки підприємства. Поняття економічної безпеки. Джерела небезпеки та загроз і їх оцінка. Зони ризику та вразливі місця підприємства. Ознаки кризових ситуацій. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, політико-правова, інформаційна, кадрова, силова, ринкова, інтерфейсна, екологічна. Інструментарій оцінки рівня економічної безпеки підприємства. Визначення рівня економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. Процедури розрахунку за окремими складовими. Оцінка впливу складових на зміну рівня та аналіз заходів, спрямованих на досягнення необхідного рівня економічної безпеки підприємства. Система моніторингу стану та динаміки розвитку підприємства. Зміст та послідовність здійснення моніторингу. Організація і функціонування служби економічної безпеки підприємства та оцінка ефективності її діяльності.

Тема 7. Діагностика економічної культури підприємства

Рівні культури: артефакти, проголошені цінності, базові уявлення. Елементи культури виробництва (за А. Погорадзе). Структура елементів корпоративної культури. Три аспекти прояву організаційної культури: моделі виконання робіт, моделі ділової взаємодії, моделі міжособистісного спілкування. Складові організаційної культури. Модель Г. Харисона. Модель Я.Хармса. Модель Г. Хофстеда. Рамкова конструкція конкуруючих цінностей, запропонована К. Камероном та Р. Квіном. Ієрархічна, ринкова, кланова, адхократична культура. Інструмент ОСАІ оцінки організаційної культури за шістьма ключовими вимірами. Побудова профілю організаційної культури.

Змістовий модуль 2. Прогнозування розвитку підприємства

Тема 8. Сутність, основні поняття, метод та методика прогнозування

Суть прогнозу та його роль у розвитку підприємства. Метод прогнозування. Прогнозування економічного зростання, розвитку науки і техніки, економічних показників. Основні поняття: системний підхід,

ретроспективна інформація, зовнішній та внутрішній фоні, облік альтернатив розвитку, аналогії. Види попиту на продукцію.

Зв'язок планування та прогнозування. Форми сполучення плану та прогнозу. Різниця між планом та прогнозом. Функції прогнозування. Основні принципи типології прогнозів. Етапи прогнозування: ретроспекція, діагноз та перспекція. Види прогнозування.

Тема 9. Моделювання об'єктів прогнозування

Класифікація об'єктів прогнозування. Основні ознаки класифікації. Задачі аналізу об'єктів прогнозування. Принципи аналізу об'єктів прогнозування. Інформаційне забезпечення прогнозу моделі. Види та джерела інформації. Класифікація моделей. Основні засоби вираження моделей. Вимоги до прогнозу моделі. Класифікація методів прогнозування. Основні етапи побудови прогнозу моделі.

Тема 10. Аналіз часових рядів. Оцінка точності прогнозу

Часовий ряд економічних показників. Основні поняття рядів. Характеристики часових рядів: тенденція, автокореляція. Основні задачі аналізу часових рядів. Методи аналізу. Елементарні засоби опису часових рядів. Якість системи планування та помилки прогнозу. Показники точності прогнозу. Середня абсолютна процентна помилка (MAPE), середня процентна помилка (MPE), середньоквадратичне відхилення моделі.

Тема 11. Трендові моделі прогнозування

Обґрунтування тенденції розвитку. Вибір функції тренду. Розрахунок параметра функції тренду. Аналіз залишкового компонента динамічного ряду. Метод серії та медіан. Автокореляція. Прогнозування з допомогою трендової моделі. Розрахунок довірчих інтервалів. Помилка прогнозу.

Прогнозування циклічного поведіння економічного показника.

Тема 12. Прогнозування за допомогою змінної середньої

Поняття змінної середньої. Види фільтрів. Експоненціальна середня. Метод Р. Брауна, облік помилок прогнозу. Особливості короткострокового прогнозування попиту. Метод Д. Трігга та Р. Брауна, трекінг-сигнал.

Тема 13. Авторегресивні моделі прогнозування

Авторегресивні моделі прогнозування. Критерій присутності автокореляції. Визначення порядку моделі. Особливості застосування авторегресивних методів прогнозування.

Тема 14. Статистичні методи прогнозування

Регресія часових рядів. Поняття лага. Побудова моделі. Вирішення моделі. Оцінка результатів рішення.

Прогнозування за методом гармонійних вагів. Особливості застосування методу.

Прогнозування з допомогою ланцюгів Маркова.

Тема 15. Експертні методи прогнозування

Основні поняття експертних методів. Анкета. Методи опитування. Відбір експертів. Формування експертних груп. Колективні та індивідуальні експертні оцінки. Способи обробки експертних оцінок. Метод колективної генерації ідей («мозкового штурму»). Метод «Дельфі». Побудова сценаріїв та прогнозних графів.

Перелік лабораторних та практичних занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік лабораторних занять

Назва теми	Назва та зміст завдання
Тема 1.	Лабораторна робота 1. Пошук та аналіз сучасних методів діагностики економічної діяльності підприємства. Практична робота 1. Економічна діагностика підприємства
Тема 2.	Лабораторна робота 2. Діагностика конкурентних позицій підприємства Лабораторна робота 3. Оцінка конкурентоспроможності підприємства Практична робота 2. Складання конкурентної карти
Тема 3.	Лабораторна робота 4. Діагностика потенціалу підприємства Практична робота 3. Алгоритм оцінювання стану та потенціалу підприємства
Тема 4.	Лабораторна робота 5. Визначення вартості підприємства за допомогою витратного, дохідного та порівняльного підходів. Практична робота 4. Чек-лист діагностування майна підприємства
Тема 5.	Лабораторна робота 6. Фінансовий аналіз діяльності підприємства. Горизонтальний, вертикальний аналіз, порівняльно-аналітичний аналіз балансу підприємства. Діагностика фінансового стану за допомогою фінансових коефіцієнтів Практична робота 5. Чек-лист діагностування фінансового стану
Тема 6.	Лабораторна робота 7. Визначення рівня економічної безпеки підприємства з урахуванням основних складових
Тема 7.	Практична робота 6. Діагностування економічної безпеки підприємства
Тема 8.	Лабораторна робота 8. Обґрунтувати моделі прогнозу збуту продукції. (до тем 8, 9).
Тема 9.	Практична робота 9. Аналіз прогностичних підходів
Тема 10. Тема 11.	Лабораторна робота 9. Остаточний вибір прогнозної моделі за допомогою дисперсійного аналізу та показників точності прогнозу. Зробити висновки. Аналіз залишкової компоненти часового ряду методом серій та медіани (до тем 10, 11).
Тема 12.	Лабораторна робота 10. Оцінка автокореляції за допомогою коефіцієнтів автокореляції, критеріїв Джона фон Неймана та Дарбіна-Уотсона. Оцінити точність моделей. Побудувати прогнозну модель. Обґрунтувати прогноз та його довірчі інтервали
Тема 13.	Лабораторна робота 11. Побудувати простішу авторегресійну модель. Розрахунок параметрів моделі. Оцінити автокореляцію. Побудувати прогноз за моделлю.
Тема 14.	Лабораторна робота 12. Побудувати двох параметричну авторегресивну модель. Оцінка моделі. Розрахунок прогнозу Практична робота 10. Маніпулятивна статистика

Тема 15.	Лабораторна робота 13. Оцінка думок експертів за допомогою ранжування, попарного порівняння та коефіцієнта конкордації Практична робота 11. TOP методики прогнозування
----------	---

Перелік завдань для самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік завдань для самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Змістовий модуль 1. Економічна діагностика діяльності підприємства	
Тема 1.	Методи економічної діагностики
Тема 2.	1. Форми діагностики конкурентного середовища. 2. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства
Тема 3.	1. Управлінський аналіз. 2. Види стратегічних ресурсів підприємства. 3. Діагностика виробничого потенціалу підприємства
Тема 4.	1. Аналіз фінансово господарської діяльності підприємства. 2. Методи оцінки ринкової вартості господарюючого суб'єкта
Тема 5.	Діагностика підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів
Тема 6.	Методи оцінки функціональних складових економічної безпеки підприємства
Тема 7.	Методики оцінки організаційної культури підприємства
Змістовий модуль 2. Прогнозування розвитку підприємства	
Тема 8.	1. Характеристики основних показників роботи підприємства. 2. Організації, які займаються прогнозуванням
Тема 9.	1. Особливості об'єктів прогнозування. 2. Характеристики основних методів та моделей прогнозування
Тема 10.	Оцінка точності планування
Тема 11.	1. Особливості використання різних функцій у прогнозуванні. 2. Прогнозування циклічних процесів
Тема 12.	Метод Р. Брауна та Трігга
Тема 13.	Корелограми стаціонарного та нестаціонарного процесів
Тема 14.	1. Регресійні моделі прогнозу. 2. Особливості прогнозування за допомогою ланцюгів Маркова
Тема 15.	Коллективні експертні оцінки

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

словесні (лекція (Тема 1, 4), проблемна лекція (Тема 2), лекція провокація (Тема 3));

наочні (демонстрація (Тема 1 – 4));

лабораторні та практичні (лабораторні роботи (Тема 1–6, 8–15), практичні роботи (Тема 1–5, 7–9, 14, 15), есе (Тема 1), кейс-метод (Тема 3, 4)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти у вигляді екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

поточний контроль: індивідуальні навчально-дослідні завдання (25 балів), письмова контрольна робота (10 балів), колоквіум (20 балів), есе (5 балів);

Семестровий контроль: екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білету

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма «Менеджмент організації і адміністрування»
Навчальна дисципліна «Методи діагностики
та прогнозування розвитку підприємства»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (10 балів) За даними балансу (ф.1) та звіту про фінансові результати (ф.2) розрахувати коефіцієнти за роками. На основі розрахунків зробити висновок про фінансовий стан підприємства.

Коефіцієнт суми основних засобів;
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів;
Коефіцієнт автономії.

Завдання 2 (10 балів) Одним із напрямків діяльності підприємства є виготовлення металевих виробів для будівництва. За результатами анкетування експертів-менеджерів і провідних спеціалістів підприємства визначають рівень існуючої конкуренції на ринку та подають прогноз стану конкуренції (табл. 1).

Таблиця 1

Фактори конкуренції на ринку галузі

№	Фактори конкуренції	Експертна оцінка	Прогноз змін фактора
Вплив товарів-замінників			
1	Ціна		
2	Вартість «перемикання»		
3	Якість основного товару		

Експертна оцінка: чітко проявляється; не виявляється; слабо проявляється.

Прогноз змін фактора: залишиться стабільним; виразно посилиться; послабиться.

Необхідно визначити подальші кроки підприємства з урахуванням прогнозу змін факторів конкуренції, які б посилити його стан на ринку.

Завдання 3 (20 балів) На підставі даних скороченого балансу зробити горизонтальний та вертикальний аналіз даних підприємства та зробити висновки за результатами аналізу.

БАЛАНС (ф. 1)
ТОВ «Світанок», тис. грн.

Активи	Сума		Пасиви	Сума	
	на початок року	на кінець року		на початок року	на кінець року
Необоротні активи:			Власний капітал:		
Основні засоби	3000	3840	Статутний капітал підприємства	8000	4200
			Нерозподілений прибуток	1200	
Усього за розділом I	3000	3840	Усього за розділом I	9200	4200
Оборотні активи:			Забезпечення таких виплат та платежів:		
Кошти на рахунку у банку	1600				
Готівка у касі	720				
Векселі отримані	1080				
Заборгованість підзвітних осіб	1100				
Виробничі запаси	4500				
Малоцінні предмети, що швидко зношуються		690			
Товари		4600			
Дебіторська заборгованість: розрахунків із підзвітними особами					
заборгованість інших підприємств		520			
кошти у касі		1100			
		300			
Усього за розділом II	9000	7210	Усього за розділом II		
Витрати майбутніх періодів:			Довгострокові зобов'язання:		
Усього за розділом III			Усього за розділом III		
Необоротні активи та групи їх вибуття:			Поточні зобов'язання:		
			Короткострокові зобов'язання	1500	
			Короткострокові зобов'язання перед банком	1300	
			Розрахунки з праці		2300
			Розрахунки із кредиторами		1900
			Заборгованість із податків		2200
			Усього за розділом IV	2800	6400
			Доходи майбутніх періодів:		
			Доходи майбутніх періодів		450
Усього за розділом IV			Усього за розділом V		450
БАЛАНС	12000	11050	БАЛАНС	12000	11050

Зробіть висновки щодо отриманих результатів розрахунків.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Екзаменатор к.е.н., доц.

Лідія МАЖНИК

Зав. кафедрою д.е.н., проф.

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Критерії оцінювання екзаменаційного контролю становлять загалом

40 балів, розподіл балів за завданнями подано далі:

завдання 1 – 10 балів;

завдання 2 – 10 балів;

завдання 3 – 20 балів.

Відповіді здобувачів оцінюються означеними вище балами за системою згідно з кваліфікаційними вимогами до бакалаврів напрямку підготовки «Менеджмент». Кожне завдання екзаменаційного контролю оцінюється окремо.

Оцінювання завдання за шкалою до 20 балів відбувається таким чином:

оцінка 20-18 балів ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами аналізу стану та прогнозування діяльності підприємства, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним;

оцінка 17-14 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами аналізу стану та прогнозування діяльності підприємства, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Допускаються незначні випадкові погрішності, які суттєво не впливають на повноту та змістовність відповіді;

оцінка 13-9 балів ставиться за часткове засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; при наявності незначних арифметичних помилок (тобто методичний підхід до вирішення задачі є правильним, але допущені незначні неточності у розрахунках певних показників) або не зовсім повних висновків за одержаними результатами розв'язання задачі. Оформлення виконаного завдання має бути охайним;

оцінка 8-4 балів ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання з основному виконане та мету завдання досягнуто, а здобувач при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни;

оцінка 3-1 бали ставиться здобувачу за невиконання значної частини завдання, стикається з труднощами при викладанні основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінювання завдання за шкалою до 10 балів відбувається таким чином:

оцінка 10-8 балів ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами аналізу стану та прогнозування

діяльності підприємства, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним;

оцінка 7-4 бали ставиться у випадках, якщо здобувач при виконанні лабораторних завдань без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок, стикається з труднощами при виконанні основних положень матеріалу навчальної дисципліни;

оцінка 3-1 бали ставиться здобувачу, що не опанував програмний матеріал, не може правильно виконати лабораторні завдання, стикається зі значними труднощами при викладанні основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Веретенникова Г. Б. Методи діагностики та прогнозування розвитку підприємства : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Г.Б.Веретенникова, Н. М. Омелаєнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 190 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/20103/1/2017%20-%D0%92%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2C%20%D0%9E%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D0%B0%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>

2. Вакульчик О. М. Економічна діагностика інтелектуального капіталу в умовах інноваційного розвитку підприємства / О. М. Вакульчик, Г. Л. Ступнікер. – Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2011. – 148 с.

3. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 165 с.

4. Карпенко Н. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. / Н. В. Карпенко. – Київ : Федер. профспілок України; Акад. праці і соц. відносин і туризму; АПСВТ, 2014. – 109 с.

Додаткова

5. Financial Diagnostics and Value-Based Estimation of Business. Guidelines to independent work for Bachelor's (first) degree students of all specialities [Electronic resource] / compiled by M. Berest, O. Poltinina; Simon Kuznets Kharkiv national university of economics. – E-text data (741 КБ). – Kharkiv : S. Kuznets KhNUE, 2023. – 41 p. : il. – The title screen. – URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/31202/1/2023-%d0%91%d0%b5%d1%80%d0%b5%d1%81%d1%82%20%d0%9c%20%d0%9c%2c%20%d0%9f%d0%be%d0%bb%d1%82%d1%96%d0%bd%d1%96%d0%bd%d0%b0%20%d0%9e%20%d0%9f.pdf>

6. Євтушенко М. В. Фінансова діагностика у вартісно-орієнтованому управлінні корпоративними підприємствами [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук; спец. 08.00.07 "Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика" / М. В. Євтушенко; Держ. вищ. навч. закл. "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – Київ, 2021. – 21 с.

7. Заворотній Р. І. Фінансова оцінка бізнесу: теорія, практика та інноваційні підходи : монографія / Р. І. Заворотній. – Київ : Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", 2012. – 295 с.

8. Косова Т. Д. Діагностика і регулювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в системі стратегічного антикризового управління [Текст] / Т. Д. Косова, О. В. Ярошевська, Г. В. Соломіна // Економіка та держава. – 2020. – №4. – С. 14-18.

9. Лучанінова Г. С. Розробка підходів до діагностики стану управління витратами підприємства [Текст] / Г. С. Лучанінова ; // Управління розвитком №22 (119) : Міжнар. наук.-практ. конф. "Сучасні пробл. упр. підпр.: теорія та практ." Секція 2 "Стратегічний та інноваційний розвиток підпр." Секція 3 "Облік у сист. менеджменту підпр."; 15-16 листоп. 2011 р.: зб. наук. робіт / Харківський національний економічний університет ; редкол.: В.С.Пономаренко, М. В. Афанасьєв, Н. М. Внукова, В.М. Гриньова [та ін. ; [редкол.: В.С. Пономаренко, М.В. Афанасьєв, Н.М. Внукова, В.М. Гриньова [та ін.]]. – Харків : ХНЕУ, 2011. – С. 114-116.

10. Павліченко П. В. Моделювання макроекономічного стану України: тенденції розвитку секторів економіки / П. В. Павліченко. // Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Електронний журнал. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – № 3. – С. 191–197. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25046>

11. Пономаренко В. С. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів / В. С. Пономаренко. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 243 с. – URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6820>

12. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посіб. / Т.С.Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін.; за ред. Т. С. Клеба-нової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 654 с.

13. Соціально-економічна діагностика в умовах глобалізації : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, Н. Я. Петришин та ін. – Львів : Нац. ун-т "Львів. політехніка", 2012. – 281 с.

14. Статистичне моделювання та прогнозування : навч. посіб. / О. В. Раєвнева, К. А. Стрижиченко, Л. А. Гольцяєва та ін. під ред. О. В. Раєвневої. – Харків : ІНЖЕК, 2014. – 576 с.

15. Тараруєв Ю. О. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальностей 7.03050401, 8.03050401 «Економіка підприємства») / Ю. О. Тараруєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 93 с.

16. Чекотовський Е. Графічний метод у статистиці (на основі EXCEL). – К.: Знання, 2000. 518 с.

Інформаційні ресурси

17. Офіційний вісник України (база нормативних документів) [Електронний ресурс]. – URL: <http://ovu.com.ua>.
18. Податки та бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. – URL: www.basa.tav.kharkov.ua.
19. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – URL: www.nau.kiev.ua.
20. Сервер Верховної Ради України. – URL: www.rada.gov.ua.
21. Сервер Державного комітету статистики України. – URL: www.ukrstat.gov.ua.